

Dzongkha transliteráció / Transliteration of Dzongkha

Írás / Writing: *Tibeti / Tibetan*

Használat / Using: *Bhután (hivatalos) / Bhutan (official)*

India: Sikkim államban (beszélt) / India: in Sikkim state (spoken)

Kína: Chumbi-völgy (beszélt) / China: Chumbi Valley (spoken)

Mássalhangzók / Consonants

A mássalhangzók után nem adjuk meg az alapértelmezett [a] hang átírását. — After consonant we are not given the transliteration of default [a] sound.

Betű ^{0.0} Letter	Név Name	IPA ^{1.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ཀ	ka	[k]	k	k	k	k	k
ཁ	kha	[kʰ]	kh	kh	kh	kh	kh
ག	ga	[k], [kʰ] ^{1.1}	g	g°	g	g	g, k ^{6.1}
ང	nga	[ŋ]	ng	ng	ng	ng	ng
ཅ	cha	[tʃ]	ch	c	c	c	ch
ཆ	chha	[tʃʰ]	chh	ch	ch	ch	ch
ཇ	ja	[tʃ], [tʃʰ] ^{1.1}	j	j°	j	j	j
ཉ	nya	[ɲ]	ny	ny	ny	ny	ny
ཏ	ta	[t]	t	t	t	t	t
ཐ	tha	[tʰ]	th	th	th	th	t
ད	da	[t], [tʰ] ^{1.1}	d	d°	d	d	d
ན	na	[n]	n	n	n	n	n
པ	pa	[p]	p	p	p	p	p
ཕ	pha	[pʰ]	ph	ph	ph	ph	p
བ	ba	[p], [pʰ] ^{1.1} , [w] ^{1.2}	b, w ^{2.1}	b°	b	b	b, p ^{6.1} , w ^{6.2, 6.3}
མ	ma	[m]	m	m	m	m	m
ཙ	tsa	[ts]	ts	ts	ts	ts	ts
ཛ	tsha	[tsʰ]	tsh	tsh	tsh	tsh	ts
ཎ	dza	[ts], [tsʰ] ^{1.1}	dz	dz	dz	dz	dz
ཞ	wa	[w]	w	w ^{3.1}	w	w	w
ཟ	zha	[ç]	zh	zh ^{3.2}	zh	zh	zh
མ	za	[s]	z	z ^{3.3}	z	z	z
ཨ	'a	-, [ɦ] ^{1.3}	-	-	'	'	_ ^{6.4, 6.5}
ཨ	ya	[j]	y	y ^{3.4}	y	y	y

Betű ^{0.0} Letter	Név Name	IPA ^{1.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ར	ra	[r]	r	r	r	r	r
ལ	la	[l]	l	l	l	l	l
ཤ	sha	[ç]	sh	sh	sh	sh	sh
ས	sa	[s]	s	s	s	s	s
ཧ	ha	[h]	h	h	h	h	h
ཨ	a	-	-	-	-	-	-

Magánhangzók / Vowels

A magánhangzók lehetnek rövidek és hosszúak is, ezt az írás és általában az átírások sem jelölik. — The vowels can be short and long, but the writing system and usually the romanization systems not mark.

Betű ^{0.0} Letter	Név Name	IPA ^{1.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ཨི	i	[i]	i	i	i	i	i
ཨུ	u	[u], [y] ^{1,4}	u, ue ^{2,2}	u, ü ^{3,5}	u	u	u, ü ^{6,6}
ཨེ	e	[e]	e	e	e	e	e
ཨོ	o	[o], [ø] ^{1,5}	o, oe ^{2,2}	o, ö ^{3,5}	o	o	o, ö ^{6,6}

Betűkapcsolatok / Combination Letters

A mássalhangzók után nem adjuk meg az alapértelmezett [a] hang átírását. — After consonant we are not given the transliteration of default [a] sound.

Betűkapcsolat Combination Letter	IPA ^{1.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ཅ	[tɕ]	k, ch ^{2,1}	ch	ky	ky	ch
ཅམ	[tɕʰ]	kh, chh ^{2,1}	chh	khy	khy	ch
ཇ	[tɕ], [tɕʰ] ^{1,1}	gy, j ^{2,1}	j	gy	gy	j
ཇམ	[tɕ]	pch, ch ^{2,1}	pc	py	py	ch
ཇམམ	[tɕʰ]	pchh, chh ^{2,1}	pch	phy	phy	ch
ཇའ	[tɕ], [tɕʰ] ^{1,1} , [j] ^{1,2}	bj, j ^{2,1} , y ^{2,3}	bj ^{3,6}	by	by	j
ཇའམ	[ɲ]	ny	ny	my	my	ny
ཇའམམ	[tr]	tr	tr	kr	kr	tr
ཇའམམམ	[tʰr]	thr	thr	khrr	khrr	tr
ཇའམམམམ	[tr], [tʰr] ^{1,1}	dr	dr ^{3,7}	gr	gr	dr
ཇའམམམམམ	[tr]	tr	tr	tr	tr	tr
ཇའམམམམམམ	[tʰr]	thr	thr	thr	thr	tr
ཇའམམམམམམམ	[tr], [tʰr] ^{1,1}	dr	dr	dr	dr	dr

Betűkapcsolat Combination Letter	IPA ^{4.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
འ	[tr]	tr	tr	pr	pr	tr
འའ	[tʰr]	thr	thr	phr	phr	tr
འའའ	[tr], [tʰr] ^{1.1} , [r] ^{1.2}	dr	dr	br	br	dr
འའའའ	[m]	mr	mr	mr	mr	m
འའའའའ	[ɕr]	shr	shr	shr	shr	sh
འའའའའའ	[s]	s	s	sr	sr	s
འའའའའའའ	[hr]	hr	hr	hr	hr	h
འའའའའའའའ	[l]	l	l	kl	kl	l
འའའའའའའའའ	[l]	l	l	gl	gl	l
འའའའའའའའའའ	[l]	l	l	bl	bl	l
འའའའའའའའའའའ	[t]	d	d	zl	zl	d
འའའའའའའའའའའའ	[l]	l	l	rl	rl	l
འའའའའའའའའའའའའ	[l]	l	'l	sl	sl	l
འའའའའའའའའའའའའའ	[k]	k	k	rk	rk	k
འའའའའའའའའའའའའའའ	[k]	g	g	rg	rg	g
འའའའའའའའའའའའའའའའ	[ŋ]	ng	'ng	rng	rng	ng
འའའའའའའའའའའའའའའའའ	[tɕ]	j	j	rj	rj	j
འའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[ɲ]	ny	'ny	rny	rny	ny
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[t]	t	t	rt	rt	t
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[t]	d	d	rd	rd	d
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[n]	n	'n	rn	rn	n
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[p]	b	b	rb	rb	b
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[m]	m	'm	rm	rm	m
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[ts]	ts	'ts	rts	rts	ts
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[ts]	dz	'dz	rdz	rdz	dz
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[k]	k	k	lk	lk	k
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[k]	g	g	lg	lg	g
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[ŋ]	ng	ng	lng	lng	ng
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[tɕ]	ch	lc	lc	lc	ch
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[tɕ]	j	j	lj	lj	j
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[t]	t	t	lt	lt	t
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[t]	d	d	ld	ld	d
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[p]	p	p	lp	lp	p
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[p]	b	b	lb	lb	b
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[lh]	lh	lh	lh	lh	lh
འའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའའ	[k]	k	k	sk	sk	k

Betűkapcsolat Combination Letter	IPA ^{4.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ཀ	[k]	g	g	sg	sg	g
ཀྱ	[ŋ]	ng	ng	sng	sng	ng
ཀྲ	[ɲ]	ny	ny	sny	sny	ny
ཀླ	[t]	t	t	st	st	t
ཀྴ	[t]	d	d	sd	sd	d
ཀྵ	[n]	n	n	sn	sn	n
ཀྶ	[p]	s	p	sp	sp	p
ཀྷ	[p]	b	b	sb	sb	b
ཀྸ	[m]	m	m	sm	sm	m
ཀྐྵ	[ts]	ts	ts	sts	sts	ts
ཀྱ	[k]	k	k	kw	kw	k
ཀྲ	[kʰ]	kh	kh	khw	khw	kh
ཀླ	[k], [kʰ] ^{1,1}	g	g	gw	gw	g
ཀྴ	[tʃ]	ch	d	cw	cw	d
ཀྵ	[ɲ]	ny	ny	nyw	nyw	ny
ཀྶ	[t]	t	t	tw	tw	t
ཀྷ	[t], [tʰ] ^{1,1}	d	d	dw	dw	d
ཀྸ	[ts]	ts	ts	tsw	tsw	ts
ཀྐྵ	[tsʰ]	tsh	tsh	tshw	tshw	ts
ཀྱ	[ts], [tsʰ] ^{1,1}	zh	zh	zhw	zhw	zh
ཀྲ	[s]	z	z	zw	zw	z
ཀླ	[r]	r	r	rw	rw	r
ཀྴ	[ʃ]	sh	sh	shw	shw	sh
ཀྵ	[s]	s	s	sw	sw	s
ཀྶ	[h]	h	h	hw	hw	h

4.1, 4.2

Egyéb karakterek a szanszkrit szavakhoz / Other characters for Sanskrit words

A mássalhangzók után nem adjuk meg az alapértelmezett [a] hang átírását. — After consonant we are not given the transliteration of default [a] sound.

Mássalhangzók / Consonants

Betű Letter	IPA ^{4.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ཀྱ	[kʰ]	gh	gh	gh	gh	g
ཀྲ	[tʰ]	dh	dh	Dh	dh	d

Betű Letter	IPA ^{1.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
ཌ	[tʰ]	dhh	dhh	dh	dh	d
པ	[pʰ]	bh	bh	bh	bh	b
ཌམ	[tsʰ]	dzh	dzh	dzh	dzh	dz
ཌ	[tr]	tr	tr	T	ṭ	tr
ཌ	[tʰr]	thr	thr	Th	ṭh	tr
ཌ	[tr]	dr	dr	D	ḍ	dr
ཎ	[n]	n	n	N	ṇ	n
པ	[ç]	kh	kh	SH	ṣ	sh
པ	[çʰ]	chh	ch	kSH	kṣ	ksh

Magánhangzók / Vowels

Betű Letter	IPA ^{1.0}	ORD ^{2.0}	RD ^{3.0}	EWTS ^{4.0}	ALA-LC ^{5.0}	THL ^{6.0}
འ	[a:]	aa	â	'a	ā	a
འི	[ri]	ri	ri	I	ṛ	ri
འི	[ri:]	rii	rî	I	ṝ	ri
འུ	[u:]	uu	û	'u	ū	u
འུ	[ai]	ai	ai	E	ai	e
འུ	[au]	au	au	O	au	o
འུ	[m]	m	m	M	ṃ	m
འུ	[h]	h	h	H	ḥ	h

Központozás / Punctuation

Betű Letter	Átírás Romanization
.	Szótagelválasztó, nevekben kötőjellel (-) írjuk át, más helyen szóközzel (ha szóhatáron van), illetve nem írjuk át (szó közben). / Syllabic boundary sign, It is romanized with a hyphen in personal names, other positions with a space (at word boundary) or not romanized (in a word).
།	Mondatvége-jel, nem írjuk át. / Sign of the end of a sentence, it is not romanized.
Ꞇ	Szanszkrit szövegekben kihagyott magánhangzót jelöl, tompa ékezettel (`) írjuk át. / In Sanskrit texts represents an elided vowel, romanized with grave accent (`).

Számok / Numbers

༠ (0), ༡ (1), ༢ (2), ༣ (3), ༤ (4), ༥ (5), ༦ (6), ༧ (7), ༨ (8), ༩ (9)

3.5 Mög é írt ན d, ས s, ར n és ལ l előtt. — Before postscript ན d, ས s, ར n and ལ l.

3.6 འ = bj.

3.7 ཡ = dr.

4.0 **EWTS.** *Extended Wylie Transliteration System. The National Library of Bhutan, 2008.*

(<http://www.library.gov.bt/IT/wylie.html>)

A jelöletlen [a] hang átírása a. — The unmarked [a] sound is romanized with a.

4.1 Elé és utána írt betűket ugyanúgy írjuk, mint a mássalhangzókat, csak automatikus a nélkül, pl.: བད bde; སྐུལ་ sog; བསྐྱེད་ bskyod. — Prefixes and suffixes are typed as consonants without the 'a' vowel, e.g.: བད bde; སྐུལ་ sog; བསྐྱེད་ bskyod.

4.2 Az EWTS átírásban speciális szerepe van a pontnak (.) mely megkülönbözteti az elé írt ga és alap ya kapcsolatot az alap ga és alá írt ya kapcsolatot, pl.: གཤམ་ g.yu, ལྷ་ gyu, གཡོན་ g.yon, ལྷོན་ gyon, གཡུལ་ g.yul, ལྷུ་ gya gyu, གཡང་ g.yang, ལྷང་ gyang, གཡེང་ g.yeng, གཡག་ g.yag, གཡལ་ g.ya', གཡུང་ g.yung. — In EWTS transliteration there is special use of the full stop (.) character to indicate a ga prefixed to a ya root letter as opposed to a ga root letter with a ya subscript, e.g.: གཤམ་ g.yu, ལྷ་ gyu, གཡོན་ g.yon, ལྷོན་ gyon, གཡུལ་ g.yul, ལྷུ་ gya gyu, གཡང་ g.yang, ལྷང་ gyang, གཡེང་ g.yeng, གཡག་ g.yag, གཡལ་ g.ya', གཡུང་ g.yung.

5.0 **ALA-LC.** *Romanization Tables: Transliteration Schemes for Non-Roman Scripts. Randal K. Barry (ed.). American Library Association/Library of Congress, 1997.*

(<http://lcweb.loc.gov/catdir/cpso/roman.html>)

A jelöletlen [a] hang átírása a. — The unmarked [a] sound is romanized with a.

't használunk hasonló átírások megkülönböztetésére: གཡལ་ g'ya – ལྷ་ gya, ལྷོ་ t'sa – ཅ་ tsa stb. — The ' is used for distinction similar romanizations: གཡལ་ g'ya – ལྷ་ gya, ལྷོ་ t'sa – ཅ་ tsa etc.

6.0 **THL.** *THL Simplified Phonetic Transcription of Standard Tibetan by David Germano and Nicolas Tournadre, 2013*

(<http://www.thlib.org/reference/transliteration/#!essay=/thl/phonetics/>)

A jelöletlen [a] hang átírása a, azonban kiejtése mögé írt ན d, ས s, ར n és ལ l előtt [e]-re változik, amit e-vel vagy szó végén é-vel írunk át. — The unmarked [a] sound is romanized with a, but before postscript ན d, ས s, ར n and ལ l changed to [e] which romanized with e or at the end of a word with é.

Az elé és fölé írt betűket nem írjuk át. A mögé írt ན d és ས s, valamint a még-mögé írt ས s mindig néma. A többi esetben lásd a *Betűkapcsolatok* c. táblázatot. — The pre- and superscript letters are never romanized. The postscript ན d and ས s, as well as the post-postscript ས s are not transcribed. In other cases see the table *Combination Letters*.

6.1 Szótag végén. — At the end of a syllable.

6.2 Utolsó szótagban [a] és [o] előtt. — In last syllable before [a] and [o].

6.3 A འ kapcsolat átírása w, míg a འ y, a འ pedig r. — The combination འ is romanized as w, the འ as y, the འ as r.

6.4 Ha a második szótag első betűje előtte nazalizáció lép fel, amit n-nel, vagy m-mel írunk át. — When it occurs as a first letter in the second syllable, before it happens a nasalisation, which romanized with n or m.

6.5 Ha két azonos magánhangzó között áll, csak egy magánhangzót írunk át. Különböző magánhangzók esetében, ha a második i, a következő az eljárás: a'i → é, e'i → é, o'i → ö, u'i → ü. — If it stands between two same vowels, only one vowel will be romanized. In case of different vowels, when the second is i, romanization is the following: a'i → é, e'i → é, o'i → ö, u'i → ü.

6.6 Mög é írt ན d, ས s, ར n és ལ l előtt. — Before postscript ན d, ས s, ར n and ལ l.